

EBA/GL/2017/15

23/02/2018

Richtsnoeren

---

voor verbonden cliënten uit hoofde van
artikel 4, lid 1, punt (39) van
Verordening (EU) nr. 575/2013

1. Nalevings- en rapportageverplichtingen

Status van deze richtsnoeren

1. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010¹. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om aan die richtsnoeren te voldoen.
2. Richtsnoeren geven weer wat in de opvatting van de EBA passende toezichtpraktijken binnen het Europees Stelsel voor financieel toezicht zijn en hoe het recht van de Unie op een specifiek gebied dient te worden toegepast. Bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 voor wie richtsnoeren gelden, dienen hieraan te voldoen door deze op passende wijze in hun praktijken te integreren (bijvoorbeeld door hun wettelijk kader of hun toezichtprocessen aan te passen), ook wanneer richtsnoeren primair tot instellingen zijn gericht.

Kennisgevingsverplichtingen

3. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 stellen bevoegde autoriteiten EBA vóór 23/04/2018 ervan in kennis of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, of, indien dit niet het geval is, wat de redenen van de niet-naleving zijn.
4. Bevoegde autoriteiten die bij het verstrijken van de termijn niet hebben gereageerd, worden geacht niet te hebben voldaan aan de richtsnoeren. Kennisgevingen worden ingediend door het formulier op de EBA-website te versturen naar compliance@eba.europa.eu onder vermelding van "EBA/GL/2017/15. Kennisgevingen worden ingediend door personen die bevoegd zijn om namens hun bevoegde autoriteiten te melden of zij aan de richtsnoeren voldoen. Elke verandering in de status van de naleving dient eveneens aan EBA te worden gemeld.
5. Kennisgevingen worden overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de EBA-verordening op haarwebsite bekendgemaakt.

---

¹ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

2. Onderwerp, toepassingsgebied en definities

Onderwerp en toepassingsgebied

6. In deze richtsnoeren wordt toegelicht hoe instellingen, in de zin van punt (3) van artikel 4, lid 1 van Verordening (EU) nr. 575/2013 te werk moeten gaan bij het toepassen van de vereiste om twee of meer cliënten in een 'groep van verbonden cliënten' te groeperen omdat ze vanuit risico-oogpunt een geheel vormen, in overeenstemming met artikel 4, lid 1, punt (39) van deze Verordening.

Adressaten

7. Deze richtsnoeren zijn gericht tot bevoegde autoriteiten als gedefinieerd in artikel 4, lid 2 onder (i) van Verordening (EU) nr. 1093/2010 en tot financiële instellingen als gedefinieerd in artikel 4, lid 1 van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

Definities

8. Tenzij anders vermeld, hebben de in Verordening (EU) nr. 575/2013 en Richtlijn 2013/36/EU gebruikte en gedefinieerde termen dezelfde betekenis in deze richtsnoeren.

3. Tenuitvoerlegging

Toepassingsdatum

9. Deze richtsnoeren gelden met ingang van 1 januari 2019.

Intrekking

10. De CEBT-richtsnoeren betreffende de toepassing van de herziene regeling voor grote blootstellingen (*'Guidelines on the implementation of the revised large exposures regime'*) van 11 december 2009 worden met ingang van 1 januari 2019 ingetrokken.

4. Groepen van verbonden cliënten op grond van zeggenschap

---

11. Bij het toepassen van artikel 4, lid 1, onder (39)(a) van Verordening (EU) nr. 575/2013 moeten instellingen veronderstellen dat twee of meer cliënten vanuit risico-oogpunt één geheel vormen wanneer er een zeggenschapsband bestaat tussen hen.
12. In uitzonderlijke gevallen, wanneer instellingen kunnen aantonen dat dit risico niet als één geheel beschouwd kan worden, ondanks het bestaan van een zeggenschapsband, dienen de instellingen de desbetreffende omstandigheden die een dergelijk geval rechtvaardigen op een gedetailleerde en begrijpelijke manier te documenteren. Bijvoorbeeld: in specifieke gevallen waarbij een andere cliënt (bv. de initiator) zeggenschap uitoefent over een special purpose entity, die volledig ring-fenced en faillissementsbestendig is, zodat er geen besmettingsgevaar mogelijk is tussen de special purpose entity en de entiteit die de zeggenschap uitoefent - en het risico dus geen geheel vormt - kan er aangetoond worden dat dit vanuit risico-oogpunt geen geheel vormt (zie scenario C 1 in bijlage).
13. Instellingen dienen het concept van zeggenschap zoals gedefinieerd in artikel 4, lid 1, punt (37) van Verordening (EU) nr. 575/2013 als volgt toe te passen:
- a) Wat cliënten betreft die hun geconsolideerde financiële overzichten opstellen overeenkomstig de nationale regels waarin Richtlijn 2013/34/EU omgezet² is, dienen instellingen zich te baseren op de zeggenschapsband tussen een moederonderneming en haar dochterondernemingen in de zin van artikel 22, lid 1 en 2 van Richtlijn 2013/34/EU. Hiertoe dienen instellingen hun cliënten te groeperen op basis van de geconsolideerde financiële overzichten van hun cliënten. Daarom dienen verwijzingen naar Richtlijn 2013/34/EU begrepen te worden als verwijzingen naar de nationale regels waarin Richtlijn 2013/34/EU omgezet is in de lidstaat waar de cliënten van de instellingen hun geconsolideerde financiële overzichten moeten opstellen.
  - b) Wat de cliënten betreft die hun geconsolideerde financiële overzichten opstellen volgens de internationale standaarden voor jaarrekeningen die door de Commissie goedgekeurd werden overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1606/2002, dienen de instellingen zich te baseren op de zeggenschapsband tussen een moederonderneming en haar dochterondernemingen in de zin van die standaarden voor jaarrekeningen. Hiertoe dienen instellingen hun cliënten te groeperen op basis van de geconsolideerde financiële overzichten van hun cliënten.

---

² Artikel 22 (1) en (2) van Richtlijn 2013/34/EU heeft de inhoud van artikel 1 van Richtlijn 83/349/EEG waarnaar in artikel 4, lid 1, punt (37) van Verordening (EU) nr. 575/2013 verwezen wordt, vervangen. Overeenkomstig artikel 52 van Richtlijn 2013/34/EU gelden verwijzingen naar de ingetrokken richtlijn als verwijzingen naar Richtlijn 2013/34/EU en dienen ze gelezen te worden volgens de concordantietabel in bijlage VII.

- c) Wat de cliënten betreft waarop punt (a) of punt (b) van deze paragraaf niet van toepassing zijn (bv. natuurlijke personen, centrale overheden en cliënten die hun geconsolideerde financiële overzichten opstellen volgens de boekhoudregels van een derde land), dienen instellingen de zeggenschapsband tussen een natuurlijke of rechtspersoon en een onderneming die vergelijkbaar is met de relatie moeder-dochteronderneming vermeld in punt (a) en (b) van deze paragraaf als een zeggenschapsband te beschouwen.

Bij deze beoordeling dienen instellingen ervan uit te gaan dat elk van de volgende criteria een zeggenschapsband vormt:

- i. bezit van de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders of de vennoten in een andere entiteit;
- ii. het recht of de mogelijkheid om de meerderheid van de leden van het bestuurlijk, beleidsbepalend of toezichthoudend orgaan van een andere entiteit te benoemen of te ontslaan;
- iii. het recht of de mogelijkheid om een dominante invloed uit te oefenen over een andere entiteit krachtens een overeenkomst of bepalingen in de akte van oprichting of de statuten.

Andere mogelijke indicaties van zeggenschap waarmee de instellingen rekening moeten houden bij hun beoordeling zijn onder meer:

- iv. beslissingsbevoegdheid over de strategie of het sturen van de activiteiten van een entiteit;
- v. beslissingsbevoegdheid over cruciale transacties, zoals de toekenning van winst of verlies;
- vi. recht of de mogelijkheid om het management van een entiteit te coördineren met dat van andere entiteiten om een gemeenschappelijk doel na te streven (bv. wanneer dezelfde natuurlijke personen betrokken zijn bij het management of de raad van bestuur van twee of meer entiteiten);
- vii. bezit van meer dan 50% van de aandelen in het kapitaal van een andere entiteit.

14. Aangezien de beslissende factor om te beoordelen of er een zeggenschapsband bestaat de boekhoudkundige criteria of indicaties van zeggenschap zijn die in paragraaf 13 (a), (b) en (c) vermeld staan, dienen instellingen twee of meer cliënten te groeperen op grond van een zeggenschapsband, zoals beschreven in dit hoofdstuk, zelfs wanneer deze cliënten niet opgenomen zijn in dezelfde geconsolideerde financiële overzichten omdat ze vrijgesteld zijn krachtens de desbetreffende boekhoudkundige regels, bijvoorbeeld krachtens artikel 23 van Richtlijn 2013/34/EU.

15. Instellingen dienen twee of meer cliënten in een groep van verbonden cliënt te groeperen op grond van een zeggenschapsband tussen deze cliënten, ongeacht of de blootstellingen aan deze cliënten

vrijgesteld zijn van de toepassing van de limiet op grote blootstellingen krachtens artikel 400, lid 1 en 2 van Verordening (EU) nr. 575/2013 of overeenkomstig de vrijstellingen op grond van de nationale regels waarin artikel 493, lid 3 van deze Verordening omgezet werd.

5. Alternatieve benadering voor blootstellingen aan centrale overheden

---

16. In overeenstemming met de definitie van een 'groep van verbonden cliënten' in de laatste subparagraaf van artikel 4, lid 1, punt (39) van Verordening (EU) nr. 575/2013 kunnen de instellingen het bestaan van een groep van verbonden cliënten afzonderlijk beoordelen voor elk van de personen waarover de centrale overheid rechtstreeks zeggenschap uitoefent of waarmee de centrale overheid rechtstreeks onderling verbonden is ('alternatieve benadering').³

17. Dezelfde bepaling staat een gedeeltelijke toepassing van de alternatieve benadering toe, door de natuurlijke of rechtspersonen waarover de centrale overheid rechtstreeks zeggenschap uitoefent of waarmee de centrale overheid rechtstreeks onderling verbonden is afzonderlijk te beoordelen (zie scenario CG 1 in bijlage).

18. De bepaling stelt ook duidelijk dat:

- a) De centrale overheid deel uitmaakt van elk van de groepen van verbonden cliënten die afzonderlijk geïdentificeerd worden voor de natuurlijke of rechtspersonen waarover de centrale overheid rechtstreeks zeggenschap uitoefent of waarmee de centrale overheid rechtstreeks onderling verbonden is (zie scenario CG 2 in bijlage).
- b) Elke groep van verbonden cliënten uit hoofde van punt (a) omvat ook personen die onder zeggenschap staan van of onderling verbonden zijn met de persoon waarover de centrale overheid rechtstreeks zeggenschap uitoefent of waarmee deze centrale overheid rechtstreeks onderling verbonden is (zie scenario CG 3 in bijlage).

19. Indien de entiteiten waarover de centrale overheid rechtstreeks zeggenschap uitoefent of waarmee deze overheid rechtstreeks onderling verbonden is economisch afhankelijk zijn van elkaar, dienen zij aparte groepen van verbonden cliënten te vormen (met uitsluiting van de centrale overheid), naast de groepen van verbonden cliënten die gevormd worden volgens de alternatieve benadering (zie scenario CG 4 in bijlage).

20. In overeenstemming met de laatste zin van de laatste subparagraaf van artikel 4, lid 1, punt (39) van Verordening (EU) nr. 575/2013 is dit onderdeel van de richtsnoeren tevens van toepassing op regionale overheden of lokale autoriteiten waarop artikel 115, lid 2, van die Verordening van toepassing is, en op natuurlijke of rechtspersonen waarover deze regionale overheden of lokale autoriteiten rechtstreeks zeggenschap uitoefenen of waarmee zij rechtstreeks onderling verbonden zijn.

---

³ Overeenkomstig artikel 400, lid 1, punt (a) van Verordening nr. 575/2013, zijn actiefposten die vorderingen vertegenwoordigen op centrale overheden die als ze niet door zekerheden gedekt waren onder de standaardbenadering een risicogewicht van 0% toegewezen zouden krijgen vrijgesteld van de toepassing van artikel 395, lid 1 (limieten voor grote blootstellingen) van diezelfde verordening.

6. Vaststellen van onderlinge verbondenheid op grond van economische afhankelijkheid

---

21. Bij het beoordelen van de onderlinge verbondenheid van hun cliënten op grond van economische onafhankelijkheid, overeenkomstig artikel 4, lid 1, punt (39), onder (b) van Verordening (EU) nr. 575/2013, moeten instellingen rekening houden met de specifieke omstandigheden van elk geval, en meer bepaald of de financiële problemen of het in gebreke blijven van een cliënt zou leiden tot financierings- of betalingsmoeilijkheden voor de andere cliënt (zie scenario's E 1, E 2, E 3 en E 4 in bijlage).
22. Wanneer een instelling kan aantonen dat de financiële problemen of het in gebreke blijven van een cliënt niet tot financierings- of betalingsmoeilijkheden leidt voor een andere cliënt, hoeven deze cliënten vanuit risico-oogpunt niet als een geheel beschouwd te worden. Voorts hoeven twee cliënten vanuit risico-oogpunt evenmin als een geheel beschouwd te worden indien een cliënt slechts in beperkte mate economisch afhankelijk is van een andere cliënt. De cliënt kan met andere woorden gemakkelijk de andere cliënt vervangen.
23. Instellingen dienen met name de volgende situaties in aanmerking te nemen bij het beoordelen van economische afhankelijkheid:
- a) Wanneer een cliënt de blootstelling van een andere cliënt geheel of gedeeltelijk gegarandeerd heeft en de blootstelling zodanig groot is voor de garantieggever dat de garantieggever wellicht zelf in financiële problemen komt wanneer een vordering ingesteld wordt.⁴
  - b) Wanneer een cliënt aansprakelijk is in overeenstemming met zijn of haar juridische status als lid van een entiteit, bijvoorbeeld als beherend vennoot van een vennootschap, en de blootstelling is van zulke aard voor de cliënt dat de cliënt waarschijnlijk in financiële problemen komt indien er een vordering ingesteld wordt tegen de entiteit.
  - c) Wanneer een aanzienlijk deel van de bruto-inkomsten of bruto-uitgaven (op jaarbasis) voortvloeien uit transacties met een andere cliënt (bv. de eigenaar van een residentieel of commercieel vastgoed waarvan de huurder een aanzienlijk deel van de huur betaalt) die niet gemakkelijk vervangen kan worden.
  - d) Wanneer een aanzienlijk deel van de productie/output van een cliënt verkocht wordt aan een andere cliënt van de instelling, en de productie/output niet gemakkelijk verkocht kan worden aan andere klanten.

---

⁴ Deze situatie verwijst naar garanties die niet voldoen aan de criteria van deel drie, titel II, hoofdstuk IV (kredietrisicolimitering) van Verordening (EU) nr. 575/2013 en waarbij de substitutiebenadering (waarnaar verwezen in artikel 403 van deze Verordening) niet gebruikt kan worden voor prudentiële doeleinden.

- e) Wanneer de verwachte financieringsbron waarmee de leningen van twee of meer cliënten terugbetaald zullen worden dezelfde is en geen van de cliënten over een andere onafhankelijke bron van inkomsten beschikt waarmee de interesten en de lening volledig terugbetaald kan worden.
- f) Andere situaties waarin cliënten juridisch of contractueel gezamenlijk aansprakelijk zijn voor verplichtingen jegens de instelling (bv. een schuldenaar en zijn of haar medekredietnemer, of een schuldenaar en zijn of haar echtgeno(o)t(e)/partner).
- g) Wanneer een significant deel van de handelsvorderingen of schulden van een cliënt verschuldigd is aan of door een andere cliënt.
- h) Wanneer cliënten gemeenschappelijke eigenaars, aandeelhouders of bestuurders hebben. Bijvoorbeeld bij horizontale groepen waarbij een onderneming verbonden is met een of meer andere ondernemingen omdat ze allemaal dezelfde aandeelhoudersstructuur hebben zonder een enkele controlerende aandeelhouder of omdat ze centraal geleid worden. Deze leiding kan voortvloeien uit een contract dat werd gesloten tussen de ondernemingen, of uit hoofde van bepalingen in de oprichtingsakte of de statuten van deze ondernemingen, of wanneer de bestuursorganen of de toezichthoudende organen van de onderneming en van een of meer andere ondernemingen grotendeels uit dezelfde personen samengesteld zijn.

24. Instellingen dienen ook rekening te houden met de niet-uitputtende lijst in paragraaf 23 bij de beoordeling van banden tussen schaduwbankentiteiten.⁵ Instellingen moeten er zich terdege van bewust zijn dat betrekkingen tussen entiteiten die onder de definitie van schaduwbankentiteiten vallen zeer waarschijnlijk niet bestaan uit aandelengerelateerde betrekkingen, maar eerder uit een ander type betrekking, nl. situaties van een feitelijke zeggenschapsband of betrekkingen die gekenmerkt worden door contractuele verplichtingen, stilzwijgende steun of potentiële reputatieschade (bv. sponsoring of zelfs branding).

25. Wanneer de cliënt van een instelling economisch afhankelijk is van meer dan een cliënt, en zij niet afhankelijk zijn van elkaar, moet de instelling laatstgenoemde cliënten opnemen in afzonderlijke groepen van verbonden cliënten (samen met de afhankelijke cliënt).

26. Instellingen dienen een groep van verbonden cliënten samen te stellen wanneer twee of meer van hun cliënten economisch afhankelijk zijn van een entiteit, ook al is deze entiteit geen cliënt van de instelling.

27. Instellingen dienen twee of meer cliënten in een groep van verbonden cliënten op te nemen op grond van de economische afhankelijkheid tussen deze cliënten, ongeacht of de blootstellingen aan deze cliënten vrijgesteld zijn van de toepassing van de limieten voor grote risicoblootstellingen uit hoofde van artikel 400, lid 1 en 2 van Verordening (EU) nr. 575/2013 of overeenkomstig

---

⁵ Zoals bepaald in de richtsnoeren van de EBA inzake limieten voor blootstellingen met betrekking tot schaduwbankentiteiten die buiten een gereguleerd kader bankactiviteiten verrichten, krachtens artikel 395, lid 2 van Verordening (EU) nr. 575/2013: <https://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/large-exposures/guidelines-on-limits-on-exposures-to-shadow-banking>

vrijstellingen uit hoofde van de nationale regels waarin artikel 493, lid 3 van deze Verordening is omgezet.

Economische afhankelijkheid op grond van de voornaamste financieringsbron

28. Instellingen dienen situaties in aanmerking te nemen waarin de financieringsproblemen van een cliënt waarschijnlijk effect zullen hebben op een andere cliënt vanwege de eenzijdige of wederzijdse afhankelijkheid van dezelfde financieringsbron. Dit omvat geen gevallen waarbij cliënten zich via dezelfde markt financieren (bv. de markt voor commercial paper) of wanneer de afhankelijkheid van cliënten van hun bestaande financieringsbron het gevolg is van een achteruitgang van hun kredietwaardigheid, waardoor zij die financieringsbron niet gemakkelijk kunnen vervangen.

29. Instellingen dienen situaties in aanmerking te nemen waarbij de gemeenschappelijke financieringsbron waarvan de cliënten afhankelijk zijn, verstrekt wordt door de instelling zelf, de financiële groep waartoe zij behoort of door verbonden partijen (zie scenario E 5 en E6 in bijlage).⁶ Cliënt zijn van dezelfde instelling vormt op zich geen reden om de cliënten te groeperen indien de instelling die de financiering verstrekt gemakkelijk vervangen kan worden.

30. Instellingen dienen tevens de kans op besmetting of specifieke risico's te beoordelen wanneer de volgende situaties zich voordoen:

- a) gebruik van één financieringsentiteit (bv. dezelfde bank of hetzelfde financieringsvehikel die niet gemakkelijk vervangen kunnen worden);
- b) gebruik van vergelijkbare structuren;
- c) wanneer er vertrouwd wordt op verbintenissen van één bron (bv. garantiegivers, kredietverlening bij gestructureerde transacties of niet-toegezegde liquiditeitsvoorzieningen), rekening houdend met diens solvabiliteit, vooral wanneer er looptijd mismatches zijn tussen de looptijd van de onderliggende activa en de frequentie van de herfinancieringsbehoeftes.

---

⁶ Inleidende overweging 54 bij Verordening (EU) nr. 575/2013 stelt dat "Om uit te maken of er sprake is van een groep van verbonden cliënten en daarmee van posities die uit een oogpunt van risico een geheel vormen, is het ook van belang dat rekening wordt gehouden met de risico's die voortvloeien uit het feit dat hun vreemd vermogen voor een aanzienlijk deel afkomstig is van de kredietinstelling of de beleggingsonderneming zelf, van de financiële groep waartoe zij behoort of van met haar verbonden partijen."

7. Verband tussen onderlinge verbondenheid door zeggenschap en onderlinge verbondenheid door economische afhankelijkheid

---

31. Instellingen dienen eerst na te gaan welke cliënten verbonden zijn door een zeggenschapsband overeenkomstig artikel 4, lid 1, punt (39), onder (a) van Verordening (EU) nr. 575/2013 ('zeggenschapsgroep') en welke cliënten verbonden zijn door economische afhankelijkheid overeenkomstig artikel 4, lid 1, punt (39), onder (b) van diezelfde Verordening. Vervolgens dienen de instellingen te beoordelen of de geïdentificeerde groepen van verbonden cliënten zelf (gedeeltelijk) verbonden moeten worden (bv. wanneer groepen van verbonden cliënten vanwege economische afhankelijkheid gegroepeerd moeten worden met een zeggenschapsgroep).
32. Bij hun beoordeling dienen de instellingen elk geval afzonderlijk in aanmerking te nemen, d.w.z. de mogelijke besmettingsketen ('domino-effect') identificeren op basis van de individuele omstandigheden (zie scenario C/E 1 en C/E 2 in bijlage).
33. Wanneer cliënten die deel uitmaken van verschillende zeggenschapsgroepen onderling verbonden zijn via economische afhankelijkheid, moeten alle entiteiten waarvoor een besmettingsketen bestaat gegroepeerd worden in een groep van verbonden cliënten. Er moet altijd uitgegaan worden van stroomafwaartse besmetting wanneer een cliënt economisch afhankelijk is en zelf het hoofd is van een zeggenschapsgroep (zie scenario C/E 3 in bijlage). Stroomopwaartse besmetting van cliënten die zeggenschap uitoefenen over een economisch afhankelijke entiteit dient alleen verondersteld te worden wanneer deze cliënt die de zeggenschap uitoefent ook economisch afhankelijk is van de entiteit die de economische link vormt tussen de twee zeggenschapsgroepen (zie scenario C/E 4 in bijlage).

8. Controle- en managementprocedures voor het identificeren van verbonden cliënten

---

34. Instellingen moeten hun cliënten en de relaties van hun cliënten goed kennen. Instellingen moeten er ook over waken dat hun medewerkers deze richtsnoeren begrijpen en toepassen.
35. Het detecteren van mogelijke verbanden tussen cliënten dient een integraal onderdeel te vormen van het kredietverlenings- en toezichtsproces van de instelling. Het leidinggevend orgaan en senior management moeten ervoor zorgen dat de gepaste procedures voor het detecteren van verbanden tussen cliënten gedocumenteerd en toegepast worden.
36. Instellingen dienen alle zeggenschapsbanden tussen hun cliënten te detecteren en deze op gepaste wijze te documenteren. Instellingen moeten ook nagaan, en op gepaste wijze documenteren, of er eventueel een potentiële economische afhankelijkheid bestaat tussen hun cliënten. Instellingen moeten redelijke stappen ondernemen en de beschikbare informatie gebruiken om deze verbanden te identificeren. Indien een instelling bijvoorbeeld vaststelt dat een andere instelling cliënten als onderling verbonden beschouwt (bv. vanwege het bestaan van een openbaar register), dient zij met deze informatie rekening te houden.
37. De inspanningen die instellingen leveren voor het onderzoeken van economische afhankelijkheden bij hun cliënten dienen in verhouding te staan tot de omvang van de risicoblootstellingen. Daarom dienen instellingen hun onderzoekscapaciteiten te versterken met uitgebreid onderzoek van elk type van 'zachte informatie' evenals informatie die verder reikt dan de cliënten van de instelling, en dit in alle gevallen waarin de som van alle blootstellingen aan één individuele cliënt meer bedraagt dan 5% van het Tier 1-kapitaal.⁷
38. Om de groeperingsvereisten op grond van een combinatie van zeggenschap en economische afhankelijkheid te beoordelen, dienen instellingen informatie te verzamelen over alle entiteiten die een besmettingsketen vormen. Instellingen zijn mogelijk niet in staat om alle cliënten te identificeren die vanuit risico-oogpunt één geheel vormen indien er onderlinge verbanden zijn die afkomstig zijn van entiteiten die geen zakelijke relatie hebben met de instelling en daardoor onbekend zijn voor de instelling (zie scenario Mm 1 in bijlage). Indien de instelling echter een onderlinge verbondenheid vaststelt via entiteiten die geen klant zijn van de instelling, dient zij deze informatie te gebruiken bij de beoordeling van de verbondenheid.
39. De controle- en managementprocedures voor het detecteren van verbonden cliënt moeten regelmatig gecontroleerd worden om de geschiktheid ervan te garanderen. Instellingen dienen ook te controleren of er wijzigingen optreden in de onderlinge verbondenheid, op zijn minst in het kader

---

⁷ Deze drempelwaarde verwijst naar het Tier 1-kapitaal van de instelling voor de toepassing van deze richtsnoeren op individuele basis. Deze drempelwaarde verwijst naar het Tier 1-kapitaal van de groep waartoe de instelling behoort voor de toepassing van deze richtsnoeren op gesubconsolideerde of geconsolideerde basis.

van de regelmatige herziening van leningen en wanneer er een substantiële verhoging van het leenbedrag gepland is.

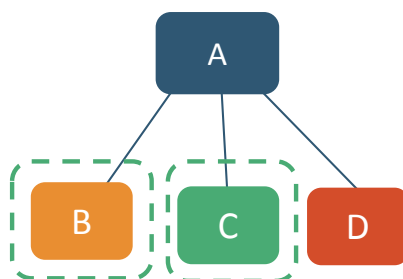
Bijlage: Afbeeldingen

De scenario's in deze bijlage illustreren de toepassing van de richtsnoeren voor groepen van verbonden cliënten die vallen onder de definitie van artikel 4, lid 1, punt (39) van Verordening (EU) nr. 575/2013, vanuit het standpunt van de rapporterende instelling.

Groepen van verbonden cliënten op grond van zeggenschap

Scenario C 1: Uitzonderlijk geval (vanuit risico-oogpunt geen geheel ondanks aanwezigheid van zeggenschapsband)

De rapporterende instelling heeft een blootstelling aan alle onderstaande entiteiten (A, B, C en D). Entiteit A oefent zeggenschap uit over entiteiten B, C en D. De dochterondernemingen B, C en D zijn special purpose entities / special purpose vehicles (SPE's/ SPV's).

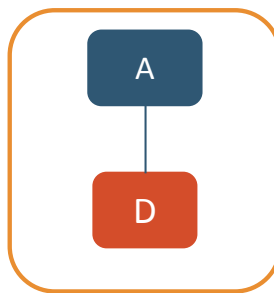
Om te beoordelen of de entiteiten vanuit risicostandpunt geen geheel vormen, ondanks de aanwezigheid van een zeggenschapsband, moet de rapporterende instelling minstens alle volgende elementen beoordelen met betrekking tot elk van de SPE's/ SPV's (entiteit B, C en D in dit scenario):

- i) De afwezigheid van wederzijdse economische afhankelijkheid of andere factoren die wijzen op een wezenlijke positieve correlatie tussen de kredietwaardigheid van de moedermaatschappij A en de kredietwaardigheid van de SPE/SPV (B, C of D). Naast andere factoren, dienen de potentiële afhankelijkheid van moedermaatschappij A voor financiering en enkele van de criteria die de deconsolidatie van de SPE/SPV of het niet langer opnemen van de gesecuritiseerde activa verhinderen krachtens de toepasselijke boekhoudregels, beoordeeld te worden als potentiële signalen van een wezenlijke positieve correlatie.
- ii) De specifieke aard van de SPE/SPV, vooral het feit dat hij buiten het faillissement valt (op basis van artikel 300, lid 1 van Verordening (EU) nr. 575/2013) - in die zin dat er effectieve regelingen bestaan die waarborgen dat de activa van de SPE/SPV niet beschikbaar zullen zijn voor de crediteuren van de moedermaatschappij A in het geval van insolventie - en

indien de schuldinstrumenten die door de SPE/SPV uitgegeven werden normaal gedekt zijn door activa die verplichtingen van derden zijn.

- iii) De structurele verbetering in een securitisatie, en de ontkoppeling van de verplichtingen van de SPE/SPV en die van moederonderneming A, zoals het bestaan van clauses, in de transactiedocumenten, die de betalingen en de operationele continuïteit garanderen.
- iv) De naleving van de bepalingen uit hoofde van artikel 248 van Verordening (EU) 575/2013 betreffende de marktconforme voorwaarden.

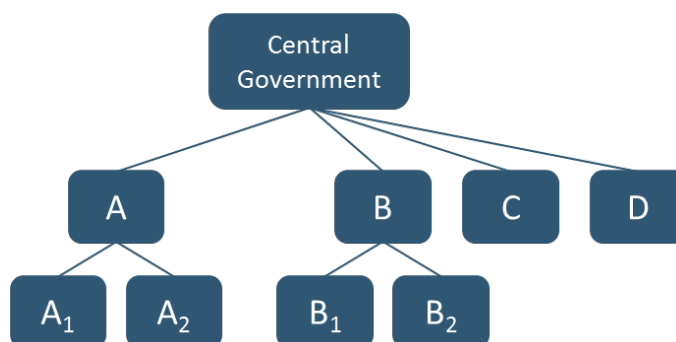
Wanneer de rapporterende instelling al deze elementen beoordeeld heeft, kan zij bijvoorbeeld besluiten dat dochterondernemingen B en C vanuit risico-oogpunt geen geheel vormen met moederonderneming A. Bijgevolg moet de rapporterende instelling een groep van verbonden cliënten in aanmerking nemen die alleen bestaat uit cliënten A en D. De instelling dient deze beoordeling en bevindingen uitvoerig te documenteren.

Alternatieve benadering voor blootstellingen aan centrale overheden

Om alle mogelijke scenario's te illustreren, wordt het volgende basisscenario gebruikt: de centrale overheid heeft rechtstreeks zeggenschap over vier rechtspersonen (A, B, C en D). Entiteiten A en B zelf oefenen rechtstreeks zeggenschap uit over elk twee dochterondernemingen (A₁/A₂, B₁/B₂). De rapporterende instelling heeft een risicoblootstelling aan de centrale overheid en aan alle vermelde entiteiten.

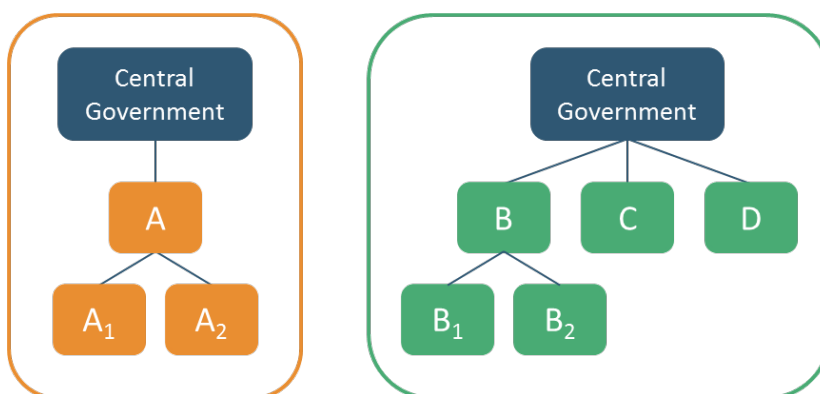

Central Government

Centrale overheid

Scenario CG 1: Alternatieve benadering - gedeeltelijk gebruik

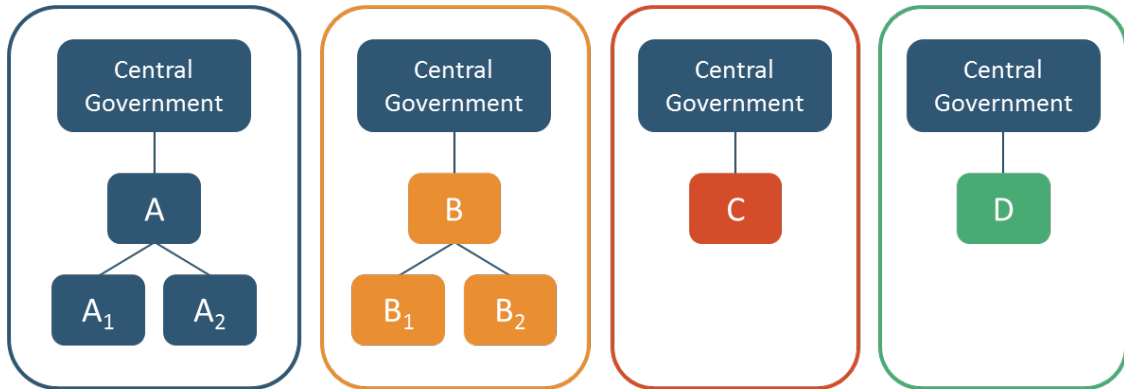
De rapporterende instelling kan eventueel enkel één groep creëren ('centrale overheid/A/alle entiteiten waarover A zeggenschap heeft of die afhankelijk zijn van A') en de algemene benadering toepassen voor de rest ('centrale overheid/B, C en D/alle entiteiten waarover B zeggenschap heeft of die afhankelijk zijn van B'):

Central Government

Centrale overheid

Scenario CG 2: Alternatieve benadering - gebruikt voor alle rechtstreeks afhankelijke entiteiten

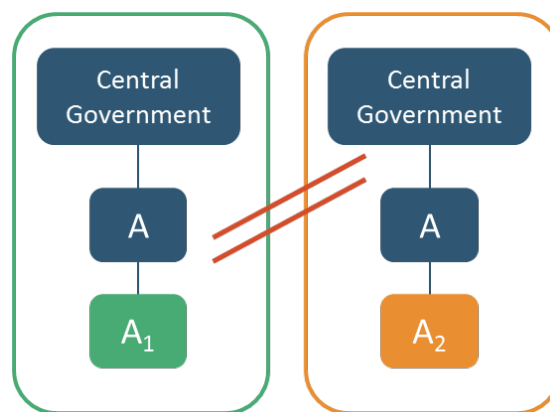

Central Government

Centrale overheid

Scenario CG 3: Alternatieve benadering- toepasselijk op het 'eerste/tweede niveau', niet daaronder

In scenario CG1 en CG2 vormen entiteiten A, B, C en D het 'tweede niveau', d.w.z. het niveau rechtstreeks onder de centrale overheid ('eerste niveau'). Hier is het mogelijk om een algemene groep van verbonden cliënten te vormen. Maar entiteiten A₁, A₂, B₁ en B₂ zijn slechts onrechtstreeks verbonden met de centrale overheid. Een afzonderlijke groep op hun niveau is niet mogelijk (d.w.z. zowel A₁ en A₂ moeten worden opgenomen in de groep 'centrale overheid/A'):

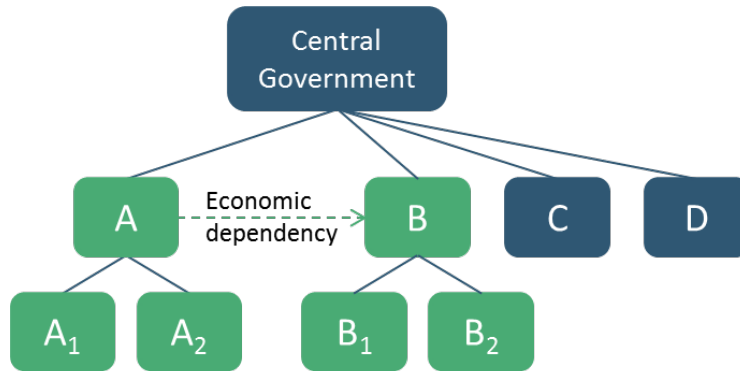

Central Government

Centrale overheid

Scenario CG 4: ‘Horizontale verbanden’ op het ‘tweede niveau’

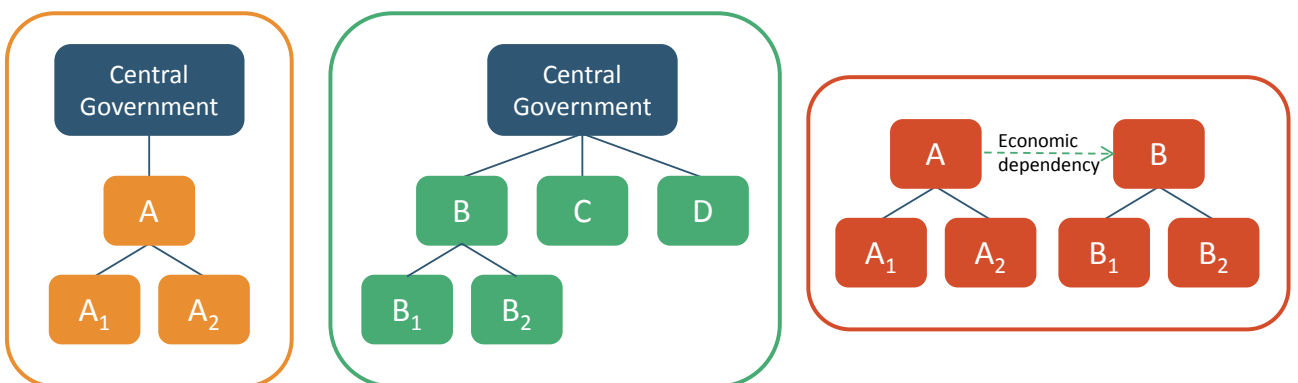
Als variatie op het algemene scenario hierboven, zijn entiteiten A en B economisch afhankelijk (betalingproblemen voor B dreigen A te besmetten):

Central Government
Economic dependency

Centrale overheid
Economische afhankelijkheid

In de veronderstelling dat de rapporterende instelling de alternatieve benadering slechts gedeeltelijk toepast, zoals beschreven in scenario CG 1 hierboven, dienen de volgende groepen van verbonden cliënten in aanmerking genomen te worden:

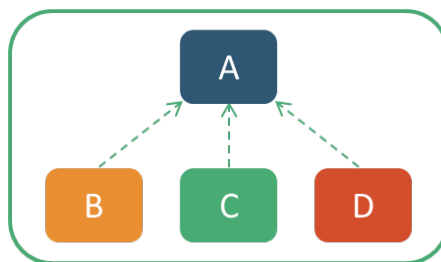
Central Government
Economic dependency

Centrale overheid
Economische afhankelijkheid

Vaststellen van onderlinge verbondenheid op grond van economische afhankelijkheid

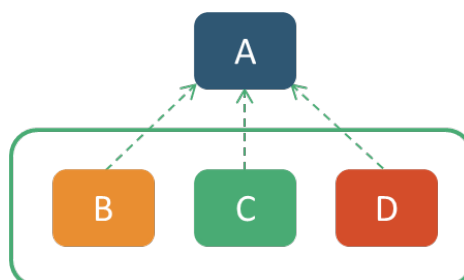
Scenario E1: Basisgeval

De rapporterende instelling heeft een blootstelling aan alle onderstaande entiteiten (A, B, C en D). B, C en D zijn economisch afhankelijk van A. De onderliggende risicofactor voor de instelling is dus in alle gevallen A. De instelling moet één alomvattende groep van verbonden cliënten vormen en geen drie afzonderlijke groepen. Dat er geen afhankelijkheid is tussen B, C en D is irrelevant.

Scenario E 2: Variatie op het basisgeval (geen directe blootstelling aan de bron van het risico)

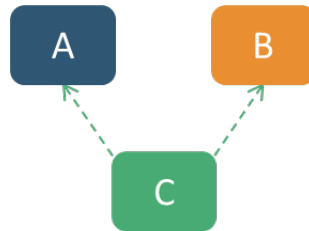
De groepering is vereist, ook al is de rapporterende instelling niet rechtstreeks blootgesteld aan A, maar zij is zich bewust van de economische afhankelijkheid van elke cliënt (B, C en D) van A. Indien eventuele betalingsproblemen voor A de entiteiten B, C en D dreigen te besmetten, zullen ze allemaal betalingsmoeilijkheden ondervinden indien A in de financiële problemen raakt. Ze moeten daarom als een enkel risico behandeld worden.

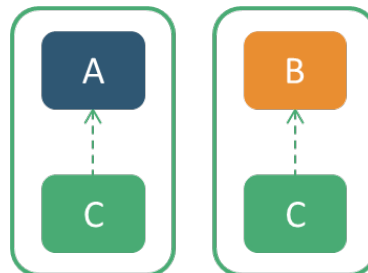
Net als in scenario E 1 maakt het niet uit of B, C en D al dan niet afhankelijk zijn. Het is omwille van A dat de groepering vereist is, hoewel A zelf geen cliënt is en dus geen onderdeel uitmaakt van de groep van verbonden cliënten.

Scenario E 3: Overlappende groepen van verbonden cliënten

Indien een entiteit economisch afhankelijk is van twee (of meer) andere entiteiten (merk op dat betalingsmoeilijkheden bij een van de andere entiteiten (A of B) voldoende kan zijn om C in moeilijkheden te brengen),

moet deze entiteit opgenomen worden in de groepen van verbonden cliënten van beide (alle) entiteiten:

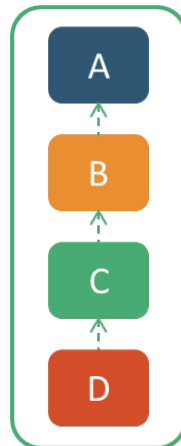
Het argument dat de blootstelling aan C twee keer meegeteld wordt, geldt niet omdat de blootstelling aan C vanuit risico-oogpunt als één risico beschouwd wordt in twee afzonderlijke groepen.

De limiet op grote risicoblootstellingen wordt afzonderlijk toegepast (d.w.z. de limiet geldt een keer voor de risicoblootstelling aan groep A/C en een keer voor de blootstelling aan groep B/C).

Aangezien er geen afhankelijkheid is tussen A en B, moet er geen alomvattende groep (A + B + C) gevormd worden.

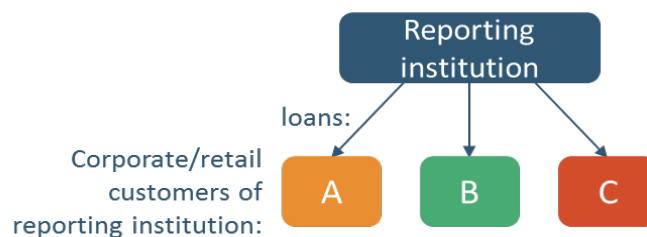
Scenario E 4: Keten van afhankelijkheid

Bij een 'keten van afhankelijkheid' moeten alle entiteiten die economisch afhankelijk zijn vanuit risicooogpunt als één geheel beschouwd worden (ook als is de afhankelijkheid slechts eenzijdig). In dat geval is het niet gepast om drie afzonderlijke groepen te vormen (A+B, B+C, C+D).

Scenario E 5: Rapporterende instelling als financieringsbron (zonder groeperingsverplichting)

In het volgende scenario is de rapporterende instelling de enige verstrekker van financiële middelen aan drie cliënten. Het gaat niet om een 'externe financieringsbron' die de drie cliënten verbindt en het is een financieringsbron die normaal vervangen kan worden.

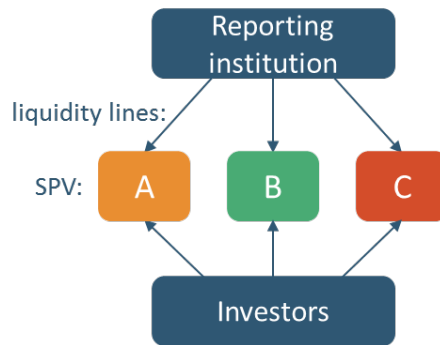

Reporting institution
Loans
Corporate / retail customers of reporting institution

Rapporterende instelling
Leningen
Particuliere / zakelijke klanten van de rapporterende instelling

Scenario E 6: Rapporterende instelling als financieringsbron (met groeperingsverplichting)

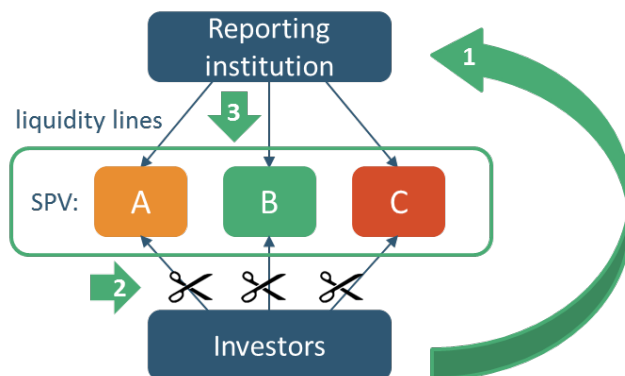
In het volgende scenario is de rapporterende instelling de verstrekker van liquiditeiten aan drie SPV's of financieringsvehikels (vergelijkbare structuren):

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors

Rapporterende instelling
Liquiditeitslijnen
SPV
Investeerders

In een dergelijk geval kan de rapporterende instelling zelf een bron van risico vormen (de onderliggende risicofactor) zoals erkend werd in inleidende overweging 54 bij Verordening (EU) nr. 575/2013⁸:

- 1 ... negative assessment/perception of investors of liquidity situation of reporting institution
- 2 ... investors withdraw from SPV
- 3 ... liquidity lines are simultaneously drawn

→ A, B, C constitute a single risk, the reporting institution itself is the linking factor

Reporting institution
Liquidity lines
SPV
Investors

Rapporterende instelling
Liquiditeitslijnen
SPV
Investeerders

⁸ Inleidende overweging 54 bij Verordening (EU) nr. 575/2013 stelt: 'Om uit te maken of er sprake is van een groep verbonden cliënten en daarmee van blootstellingen die vanuit een risico-oogpunt één geheel vormen, is het ook van belang dat rekening wordt gehouden met risico's die voortvloeien uit een gemeenschappelijke bron van significante financiering die wordt verstrekt door de instelling zelf, de financiële groep waartoe zij behoort of met haar verbonden partijen.'

Negative assessment / perception of investors of liquidity situation of reporting institution

Investors withdraw from SPV

A, B, C constitute a single risk, the reporting institution itself is the linking factor

Negatieve beoordeling / perceptie van investeerders van de liquiditeitsituatie van rapporterende instelling

Investeerders trekken geld terug uit SPV

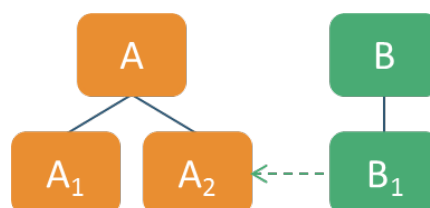
A, B, C vormen vanuit risico-oogpunt één geheel, de rapporterende instelling zelf is de verbindende factor

In het bovenstaande scenario maakt het geen verschil uit of de liquiditeitslijnen rechtstreeks toegekend worden aan de SPV of aan de onderliggende activa binnen de SPV; wat telt is het feit dat de liquiditeitslijnen waarschijnlijk gelijktijdig opgevraagd zullen worden. Ook de diversificatie en kwaliteit van de activa worden niet in aanmerking genomen in dit scenario, noch het feit dat investeerders uit dezelfde sector afkomstig zijn (bv. beleggers in de markt voor asset-backed commercial paper), aangezien dit risico als één geheel voortvloeit uit het gebruik van vergelijkbare structuren en van verbintenissen die door een bron verstrekt worden (d.w.z. de rapporterende instelling als initiator en sponsor van de SPV's).

Verband tussen onderlinge verbondenheid door zeggenschap en onderlinge verbondenheid door economische afhankelijkheid

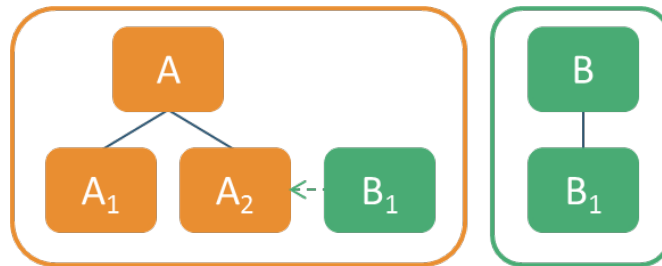
Scenario C/E 1: Combinatie van zeggenschap en economische afhankelijkheid (eenzijdige afhankelijkheid)

In het volgende scenario is de rapporterende instelling blootgesteld aan alle entiteiten in de onderstaande afbeelding. A oefent zeggenschap uit over A₁ en A₂, en B over B₁. Bovendien is B₁ economisch afhankelijk van A₂ (eenzijdige afhankelijkheid):

Groeperingsverplichting: In dit scenario dient de rapporterende instelling tot de vaststelling te komen dat B₁ in elk geval opgenomen moet worden in de groep van verbonden cliënten met A (de groep die dus bestaat uit A, A₁, A₂ en B₁) en ook met B (de groep die dus bestaat uit B en B₁):

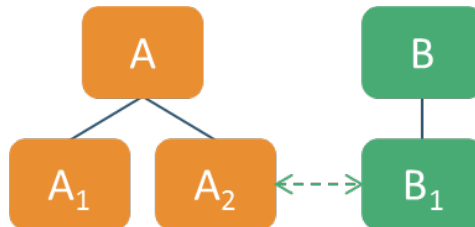

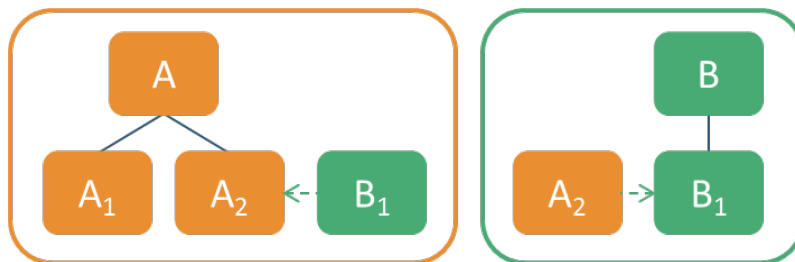
Bij financiële problemen voor A, zal A₂ en uiteindelijk ook B₁ ook financiële moeilijkheden ondervinden vanwege hun respectievelijk juridische (A₂) en economische (B₁) afhankelijkheid. Drie verschillende groepen vormen (A + A₁ + A₂, A₂ + B₁, B + B₁) zou niet volstaan om het risico afkomstig van A op te vangen, omdat B₁, hoewel afhankelijk van A₂ en dus van A zelf, afzonderlijk behandeld zou worden van groep A die als één risico beschouwd wordt.

Scenario C/E 2: Combinatie van zeggenschap en economische afhankelijkheid (wederzijdse afhankelijkheid)

In dit scenario is de economische afhankelijkheid tussen A₂ en B₁ niet eenzijdig maar wederzijds:

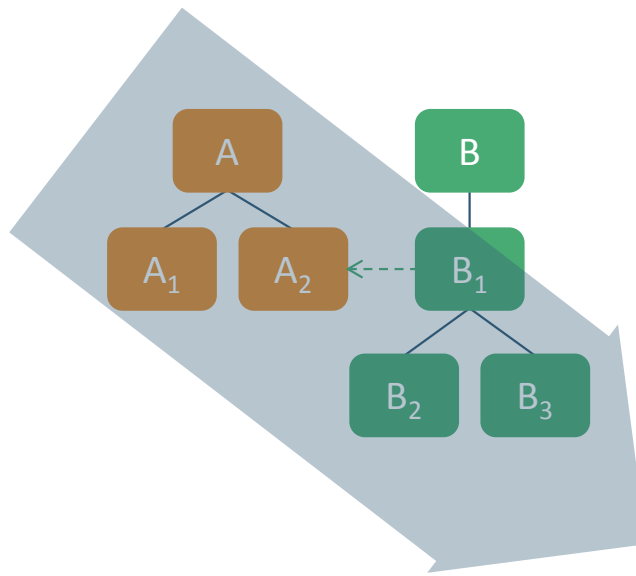

Groeperingsverplichting: A₂ moet daarnaast ook opgenomen worden in groep B, en B₁ moet daarnaast ook opgenomen worden in groep A:

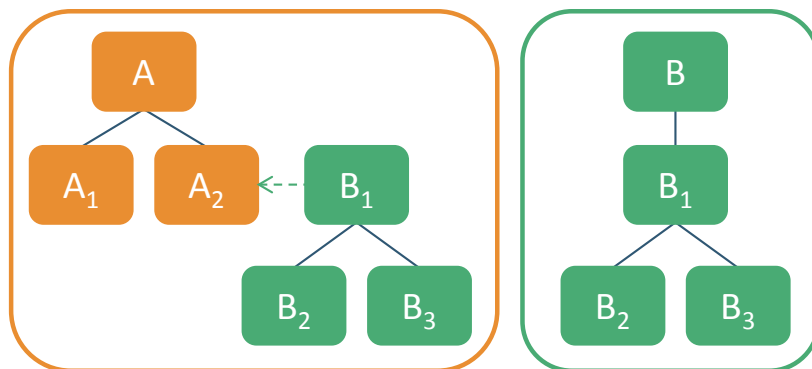

Scenario C/E 3: Stroomafwaartse besmetting

In een variatie op het scenario C/E 1 hierboven, oefent B₁ ook de zeggenschap uit over twee entiteiten (B₂ en B₃). In dit geval zullen de financiële moeilijkheden van A via A₂ en B₁ ook een effect hebben op de twee dochterondernemingen van B₁ ('stroomafwaartse besmetting').

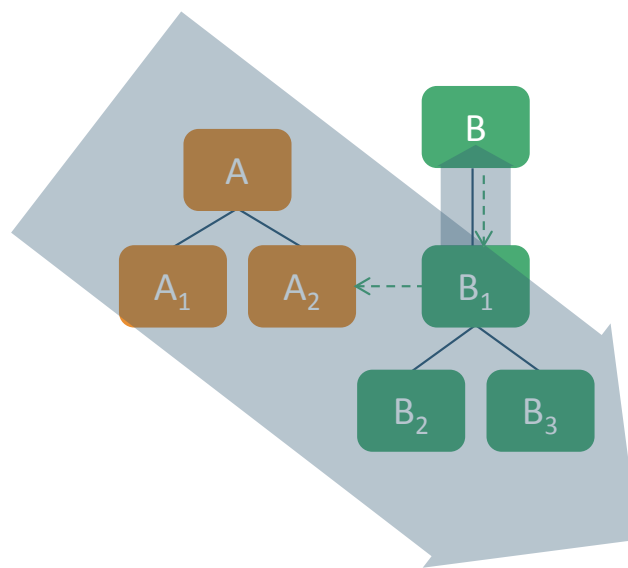

Groeperingsverplichting:

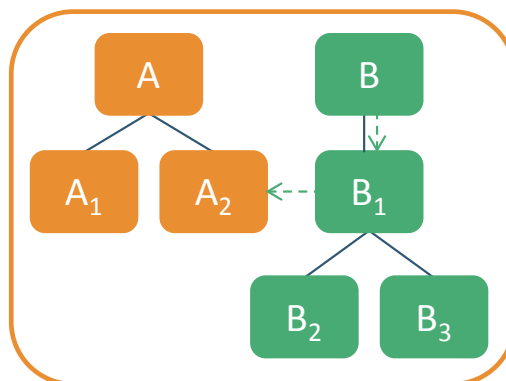

Scenario C/E 4: Stroomopwaartse besmetting

De zeggenschapsband tussen B en B₁ leidt er niet automatisch toe dat B opgenomen wordt in de groep verbonden cliënten van A, aangezien financiële problemen voor A wellicht niet zullen resulteren in financiële problemen voor B. Entiteit B die zeggenschap uitoefent moet echter opgenomen worden in de groep van A indien B₁ een zodanig groot onderdeel vormt van B dat B economisch afhankelijk is van B₁. In dit geval zullen de financiële moeilijkheden van A niet alleen stroomafwaarts een effect hebben, maar ook stroomopwaarts naar B en resulteren in betalingsmoeilijkheden voor B (d.w.z. alle entiteiten vormen nu vanuit risico-oogpunt een geheel).

Groeperingsverplichting:

Controle- en managementprocedures voor het identificeren van verbonden cliënten

Scenario Mm 1: Beperkingen bij het identificeren van een besmettingsketen

Om voort te bouwen op het bovenstaande scenario (C/E 4), is de rapporterende instelling alleen blootgesteld aan entiteit A en entiteit B₃. In dat geval kan het zijn dat de rapporterende instelling zich mogelijk niet bewust is van de besmettingsketen en zal de groep van verbonden cliënten mogelijk niet correct gevormd worden.

